

Β.Βεσκούκης

## Εταιρικά πληροφορικά κράτη

### Η παγκοσμιοποίηση θα αλλάξει το χάρτη όπως τον γνωρίζουμε σήμερα

Είναι αρκετά εύκολο να αναλύει κανείς εκ των υστέρων φαινόμενα τα οποία έχουν ήδη εκδηλωθεί, πλην όμως δεν μπορούσε να δει να έρχονται. Όταν μιλάμε για γεγονότα είναι ευκολότερα ορατές οι αιτίες τους και τα κομμάτια που συνθέτουν το παζλ δεν είναι πια ανακατεμένα. Η εικόνα είναι γενικά αναγνωρίσιμη και επιδέχεται πλείστες αναλύσεις. Ωστόσο δεν ισχύει το ίδιο πριν από την εκδήλωση του φαινομένου, όπου μπορεί κανείς να μιλάει μόνο για προβλέψεις διακινδυνεύοντας την "αξιοπιστία", την "διορατικότητα" και ενίοτε τη θέση του. Στην πληροφορική οι "αναλυτές" περισσεύουν. Κάθε μήνα διαβάζουμε στα editorial για τις εξελίξεις, από τη σκοπιά πολλών "αναλυτών" και δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις όπου αν διαβάσει κανείς το editorial του περασμένου μήνα θα του φανεί αδιάφορο και ξεπερασμένο.

Τι είναι όμως αυτό που δημιουργεί τέτοιες εντυπώσεις στους αναγνώστες πληροφοριακών αναλύσεων και θέσεων; Κατά τη γνώμη μας είναι ακριβώς το γεγονός ότι δεν πρόκειται για αναλύσεις αλλά για απλή παράθεση ακίνδυνων για το συγγραφέα απόψεων και διαπιστώσεων, που δεν εμπεριέχουν ρίσκο. Πόσο ρίσκο περιέχει λ.χ. η θέση ότι "το χρηματιστήριο θα πάει καλά εκτός και αν κάτι έκτακτο αναταράξει τις παγκόσμιες ισορροπίες"; Στον αντίποδα τέτοιων αναλύσεων, αναλογιστείτε τι θα γινόταν αν το 1987 κάποιος εξέφραζε την άποψη ότι η Microsoft θα κυριαρχούσε στο χώρο των παραθυρικών λειτουργικών συστημάτων γραφείου ή, ακόμη περισσότερο, στο χώρο των εταιρικών servers. Σήμερα είναι ασφαλώς ιδιαίτερα εύκολο να μιλάμε για το γεγονός, μόνο που αυτό είναι εκ των υστέρων (και εκ του ασφαλούς) ανάλυση.

Με τον κίνδυνο να εκτεθούμε όσο και ο υποθετικός προφήτης του 87, θα επιχειρήσουμε να δικαιολογήσουμε τον τίτλο του κειμένου που διαβάζετε. Σε δέκα χρόνια η έννοια "κράτος" θα έχει πολύ διαφορετική σημασία απ' ό,τι σήμερα. Τον κύριο ρόλο στην παγκόσμια οικονομική σκηνή θα παίζουν μεγάλες εταιρίες και διεθνείς όμιλοι που θα αποτελούν την εξέλιξη των σημερινών πολυεθνικών εταιριών οι οποίες σήμερα ασφυκτιούν κάτω από την πίεση της οντότητας που λέγεται κράτος. Οντότητας, που εδώ και αρκετά χρόνια συστηματικά προσπαθούν να περιορίσουν με πολλούς και διάφορους τρόπους, όλους στο όνομα μιας απροσδιόριστης ανάπτυξης στο όφελος πολιτών τους οποίους ούτε ποτέ ρώτησαν, ούτε και τους μεταχειρίζονται με ίδια μέτρα και σταθμά. Οι πρώτες και μεγαλύτερες τέτοιες εταιρίες θα προέρχονται από το χώρο της πληροφορικής.

Ενδείξεις υπάρχουν πολλές, χωρίς να ισχυρίζεται κανείς ότι αυτές επιδέχονται μόνο μία ερμηνεία. Η Union Carbide, προκαλεί πριν από χρόνια οικολογική καταστροφή στην Ινδία, της οποίας το "κράτος" είναι αδύναμο να αντιδράσει. Οι πολίτες του κράτους των ΗΠΑ ασφαλώς και δεν δέχονται τις συνέπειες της καταστροφής. Τα πανεπιστήμια των ανεπτυγμένων δυτικών χωρών αγοράζουν (για να το πούμε με το όνομά του) τα καλύτερα μυαλά του κόσμου και τα βάζουν να εργάζονται για τις εταιρίες οι οποίες με τη σειρά τους αγοράζουν (η "καθώς πρέπει" διατύπωση είναι "χρηματοδοτούν στα πλαίσια της σύνδεσης με την παραγωγή") τα Πανεπιστήμια.

Τελικά το Harvard, το MIT, το ETH και άλλα περιζήτητα ιδρύματα δεν είναι παρά φυτώρια της IBM, της Microsoft αλλά και της McDonnell Douglas (σημείωση: κυρίως πολεμικής

βιομηχανίας) τα οποία καλλιεργούν το ανθρώπινο δυναμικό που θα εγκαθιδρύσει "ειρηνικά" τη νέα τάξη πραγμάτων. Μόνο οι "καλοί" από τους τριτοκοσμικούς φοιτητές γίνονται δεκτοί σε τέτοια ιδρύματα, η δε πλύση εγκεφάλου (στην καθομιλουμένη το "παραμύθιασμα") είναι τέτοια, που συναντάς λ.χ. κινέζο που σου συστήνεται ως "Xin Yin from Massachusetts". Το πρώτο βήμα είναι η σταδιακή άρνηση της ιθαγένειας, η οποία φέρεται ως "τεχνικό" ζήτημα. Ακολουθούν διάφορα άλλα όπου ο "καλός και επίλεκτος" εγκαταλείπει την πολιτισμική του ταυτότητα και ζει το "american dream" μέχρις ότου να μπορεί να πει χωρίς να ντρέπεται: "My name is Papadopoulos and I'm from IBM".

Η Εταιρία συνάπτει "στρατηγικές συμμαχίες", αγοράζει άλλες εταιρίες και αν δεν έχει αρκετή δουλειά τότε ...δημιουργεί. Δημιουργεί την ανάγκη των άλλων για αυτή, με οποιοδήποτε κόστος. Σκεφτείτε τα Windows 95 χωρίς bugs, χωρίς προβλήματα, κρεμάσματα και όλα αυτά που εμείς οι ειδικοί αναλύουμε. Ποιος θα είχε ανάγκη από τα Windows 98, 2000 και γενικά από την "επόμενη έκδοση"; Σκεφτείτε, τώρα, την βιομηχανία τσιμέντου. Είναι τυχαίες ενέργειες όπως η αγορά του "ΗΡΑΚΛΗ" από βρετανική εταιρία, ακριβώς τη στιγμή που πρόκειται να ξεκινήσει η ανοικοδόμηση της χώρας που με τις ευλογίες αδικημένων από τη φύση και απατημένων από τους ανθρώπους λαών σαν τους βρετανούς, ισοπεδώθηκε; Και με την κίνηση αυτή (την εξαγορά) είναι ο βρετανικός λαός που τελικά οφελείται, το βρετανικό κράτος, ή μήπως η εταιρία στο όνομα αμφοτέρων; Αν πιστεύει κανείς ότι τα δύο παραδείγματα που μόλις αναφέραμε δεν συνδέονται, τότε είναι απλά καλός καταναλωτής της ερμηνείας των εταιριών του σήμερα και κρατών του αύριο για την "ελευθερία" και την "ανάπτυξη".

Στο χώρο της πληροφορικής μπορεί κανείς να βρει πολλά τέτοια παραδείγματα. Η σύνδεση της "παγκοσμιοποίησης της οικονομίας" με τις νέες τεχνολογίες μόνο τεχνική δεν είναι. Πρόκειται για ένα παιχνίδι εξουσίας από το οποίο θα προκύψουν οι κυρίαρχοι της νέας τάξης πραγμάτων. Και που τα "κράτη" απλά παρακολουθούν, δρώντας στην καλύτερη περίπτωση σε όφελος των εταιριών που σήμερα τα επικαλούνται ως έδρα και αύριο, αν χρειαστεί, θα τα βομβαρδίσουν στο όνομα κάποιων "ανθρωπίνων δικαιωμάτων". Το αν η φόρμουλα για να επιτευχθεί η κυριαρχία αυτή θα είναι η "προστασία της ιδιαιτερότητας των μειονοτήτων" ή κάτι άλλο, είναι τεχνικό ζήτημα. Αυτό στο οποίο εμείς επικεντρώνουμε είναι η επίτευξη, με οποιαδήποτε φυσικά μέσα και με οποιονδήποτε βιασμό των εννοιών, της κυριαρχίας της νέου τύπου Εταιρίας στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία. Ιδιαίτερο ρόλο εκεί θα έχουν οι Εταιρίες που κινούνται στον τομέα της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών. Θα επανέλθουμε, το αργότερο σε 10 χρόνια.

Δημοσιεύτηκε στο OPEN Newsletter

τον Ιούνιο του 1999